

Verslag stakeholdersbijeenkomsten Omgevingsvisie

Participatietraject Omgevingsvisie gemeente Renkum

Februari 2021

Eind januari/begin februari zijn alle eerder betrokken stakeholders en ketenpartners benaderd om weer actief mee te denken in verschillende thematische sessies in het kader van de omgevingsvisie. Deze thema's waren Wonen & Gezondheid, Voorzieningen, Banen & Toerisme en Groen & Duurzaam. Ter voorbereiding kregen de deelnemende partijen een aantal vragen toegestuurd bij de uitnodiging die besproken werden tijdens deze bijeenkomsten. Per thema worden de belangrijkste resultaten van beide sessies weergegeven aan de hand van de vragen die voorgelegd zijn tijdens de bijeenkomsten.

Dit is een verslag van de volgende bijeenkomsten:

Wonen & Gezondheid	26 januari, 15:00	11 deelnemers
Voorzieningen, Banen & Toerisme	27 januari, 15:00	4 deelnemers
Groen & Duurzaam	28 januari, 15:00	10 deelnemers
Wonen & Gezondheid	2 februari, 19:00	7 deelnemers
Voorzieningen, Banen & Toerisme	3 februari, 19:00	8 deelnemers
Groen & Duurzaam	4 februari, 19:00	7 deelnemers

Hoe nu verder?

Dit verslag wordt samen met de andere participatiebijeenkomsten meegenomen in het ontwerpproces voor de omgevingsvisie. Op het moment van delen wordt er gewerkt aan de conceptversie van de omgevingsvisie, waarvan wij verwachten dat deze in april 2021 beschikbaar zal zijn. Zodra dit concept er is gaan wij hierover in gesprek met bewoners, ketenpartners en stakeholders. U krijgt hier te zijner tijd bericht over. Ook wordt er een logboek rond participatie bijgehouden, waarin dit verslag opgenomen wordt.

1 Wonen & Gezondheid

Welke voorwaarden zou de gemeente moeten stellen aan plannen voor nieuwe bebouwing?

- Ontmoeting moet centraal staan: bij nieuwe voorzieningen en inrichting van openbare ruimte. Hierbij kan het combineren van functies helpen
- Bebouwing moet aansluiten bij de vraag: denk aan vergrijzing, maar ook jongeren en starters. Vooral in het betaalbare segment.
 - Om te zorgen voor passende bebouwing werd aangedragen om een profielschets van het type woningen waar vraag naar is en wat passend is per dorp op te nemen in de Omgevingsvisie. Hierbij wel zorgen voor een gemengde samenstelling van een wijk, monocultuur qua leeftijdsopbouw voorkomen.
 - Hoogbouw alleen als het past in context. Geen kleine hokkerige appartementen, daar groeien mensen snel uit en zorgt voor veel verloop.

- Vervangen van oude woningvoorraad om kwalitatief te verbeteren waar nodig (bijvoorbeeld in Doorwerth). Woningen toevoegen kan, maar met mate.
- Gebieden aanwijzen voor bepaalde functies, zonder vast te leggen wat er exact komt (ruimte bieden voor maatwerk)
- Omgevingsveiligheid: wat zijn de gevolgen van een ontwikkeling voor de buurt: denk aan verkeer, bedrijven
- Nieuwe bewoners en omwonenden meenemen in ontwikkelingsprocessen

Hoe wordt/blijft Renkum aantrekkelijk voor verschillende bevolkingsgroepen?

- Sociale cohesie moet versterkt worden, waarmee je zorgt dat de gemeente ook voor jongeren aantrekkelijk blijft.
- Flexibele bouw die geschikt is voor groeiende groep hulpbehoevende ouderen en voor jongeren/starters, inspelen op veranderende vraag (levensloopbestendig bouwen).
- Ontwerp/architectuur afwisselend maken
- Groen is de sterke kwaliteit van de gemeente, dat moet behouden blijven
- Doorstroming mogelijk maken door passende woningen te bouwen voor ouderen en anderen. Niet alleen focussen op ouderen, imago 'ouderengemeente' is gevaarlijk
- Voorzieningenpeil moet niet afnemen. Scholen belangrijk voor jonge mensen, ontmoetingsplekken voor ouderen. Ook vrijetijdsvoorzieningen belangrijk voor leefbaarheid van alle leeftijdsgroepen (sport, ook cultuur, podiumkunsten etc.)
 - Multifunctioneel gebruik van openbare locaties, bijvoorbeeld buurthuizen en bibliotheek, als ontmoetings- en activiteitenruimte
- Bereikbaarheid binnen en buiten de gemeente
 - Ede-Renkum moeilijke verbinding

Hoe bevorderen we sociale cohesie in de gemeente?

- Verenigingsleven cruciaal. Ook buurtverenigingen en vrijwilligerswerk. Belangrijke locaties van ontmoeting
 - Opkomst van eenzaamheid, plekken van ontmoeting kunnen daartegen helpen. Belang is benadrukt door corona: veel mensen missen het verenigingsleven
 - Informatievoorziening activiteiten: niet alleen digitaal, informatiegids zodat mensen weten wat er allemaal is, maakt het toegankelijker
 - Lidmaatschap neemt af, veel mensen trekken naar Arnhem. Moet rekening mee gehouden worden, organisatiegraad neemt hierdoor af
- (Kleinschalige) vrijwilligersinitiatieven ondersteunen, zodat dit kan groeien

- Inrichting van de openbare ruimte zodat er meer ontmoeting plaatsvindt
 - Collectieve groentetuin/moestuin in nieuwe en bestaande wijken is een mooie gelegenheid om cohesie en gezondheid te versterken. Geeft mensen ook een activiteit in hun eigen wijk en bemoedigt ontmoeting tussen verschillende groepen.
 - Speelplekken voor kinderen, aangepast op nieuwe behoeftes en klimaatverandering
 - Openbare toiletten zodat verblijven in de openbare ruimte comfortabeler is, ook voor ouderen
 - Openbare ruimte die uitnodigt om langer te blijven door bijvoorbeeld de bovengenoemde zaken en horeca, groen, cultuur in centra. Voor jong en oud: 'hangen' hoeft hierbij geen probleem te zijn
 - Minder auto's in de openbare ruimte.

Hoe kan de leefbaarheid in de gemeente worden behouden?

- Verkeersstromen beperken/langzamer maken: meer ruimte voor (elektrische) fietsen
- Leefplezier door aantrekkelijke omgeving: groen en erfgoed
- Sociaal-maatschappelijk vangnet versterken
 - Organisaties moeten onderling contact houden om problemen te voorkomen of vroeg te herkennen
 - Ontmoetingsplekken helpen daar ook bij
- Scholen cruciaal, zowel basisscholen als middelbare school
- Ruimte geven voor initiatieven en bewoners betrekken bij plannen

Hoe kan de gemeente zorgen voor een passend woningaanbod en welke groepen moeten daarbij prioriteit krijgen?

- Kijken naar het profiel van het dorp: wat past daarbij, maar ook wat daar mist. Zoeken naar balans bij toevoegingen
 - Belang van gemengde wijken: zorg dat men elkaar tegenkomt (ook gerelateerd aan cohesie)
- Doorstroming bevorderen door ook voor ouderen te bouwen
- Gemeente proberen om actieve rol te nemen door eigen locaties betaalbaar te houden

Hoe houden we de bevolking van de gemeente vitaal?

- Natuur- en landschap nodigt uit om actief in te zijn, belangrijke rol voor groen
 - Toegankelijkheid voor wandelen, zeker voor ouderen en voor mindervaliden
 - Meervoudig gebruik van de natuur: geef allen de ruimte (dus mountainbikers, hond eigenaren, wandelaars, hardlopers etc.)
- (Sport)activiteiten organiseren: vanuit verenigingen, wandel/fietstochten
- Voorzieningen op loopafstand, houdt mensen actief
- Voedselbeleid vanuit de gemeente

- Gezonde voeding stimuleren via scholen
- Stimuleren van fietsen door goede infrastructuur

2 Voorzieningen, Banen & Toerisme

Welke voorzieningen zijn van belang voor inwoners en bezoekers van de gemeente?

- Dorpscentra aantrekkelijk: voorzieningen en prettige plek om te verblijven
 - Juist ook voor bewoners: zorgen dat het dorp voldoende biedt zodat mensen niet naar de stad hoeven gaan.
 - Levendig centrum creëren, bijvoorbeeld door horeca en relatie met groen. Inrichting van de openbare ruimte hierbij van belang
 - Prettige verblijfsplaats: groen, openbare toiletvoorzieningen in centra
- Veel (groen)voorzieningen zijn nu geïsoleerd, meer verbinding maken tussen de gebieden en leefbaar maken
- Aanleg glasvezel van belang voor alle sectoren en bewoners

Welke gebieden bieden mogelijk meer ruimte voor toerisme?

- Toerisme heeft sterke voors en tegens: economische potentie tegenover overlast (*de meningen op de verschillende avonden liepen sterk uiteen, vandaar dat het tegenstrijdig kan lijken*)
 - Voor economische houdbaarheid voorzieningen is toerisme nodig, belangrijk besef
 - Trots op lokale parels: maak inwoners deel van het erfgoed en toeristische locaties, gebeurt nu al bij Airborne museum in Oosterbeek
 - Toerisme moet passen in de dorpen: voorzieningen voor bewoners zijn belangrijker, moeten niet ten koste gaan van toerisme
 - Te sterke groei zorgt voor negatieve impact op omgeving
- Toerisme en andere functies zitten elkaar soms in de weg (steenfabriek/kasteel Doorwerth): zorgen dat voor beide functies ruimte is

Moet de omgeving aantrekkelijker worden gemaakt voor toeristen?

- Betere informatievoorzieningen: bijvoorbeeld 'Renkumpas' een optie met meerdere toegangskarten voor verschillende trekpleisters
- Overzichtskarta van toeristische trekpleisters: er is veel te bieden alleen er is nu weinig samenhang
- Samenhang met toeristische locaties in de omgeving, ook buiten de gemeente
- Verbeterde veiligheid voor fietsers/wandelaars
- Focus op geschiedenis en kunst

Welke vormen van toerisme passen goed in de gemeente?

- Kwalitatief toerisme: mensen die hier langer blijven dan alleen een dag en meerdere locaties bezoeken
 - Op dit moment beperkt aantal overnachters, kan in de toekomst wellicht groeien. Zie vraag 2 voor voors en tegens.

Moet de bereikbaarheid van de gemeente verbeterd worden?

- Betere busverbinding (bijvoorbeeld Renkum-Ede) draagt bij aan leefbaarheid
- Openbaar vervoer in het algemeen van belang
- Veiligere verbindingen: fiets en bedrijfsverkeer scheiden
- Wegen en openbare ruimte zo inrichten dat bereikbaarheid goed is maar ook ontmoeting mogelijk is. Stimuleren wandelen & fietsen.
- Bereikbaarheid mindervaliden verbeteren, ook in de natuur
- Behouden veerpontjes voor bewoners en toeristen

Hoe kunnen bedrijventerreinen zo goed mogelijk ingepast worden in de omgeving?

- Ruimte voor duurzame bedrijven, idealiter bij elkaar op een terrein
- Bedrijven verleiden te verplaatsen waar nodig, wel goed alternatief bieden
- Ruimte is beperkt, bedrijven kunnen amper/niet groeien. Proberen bedrijven te behouden voor werkgelegenheid zonder (grote) nieuwe terreinen toe te voegen
- Clustering op huidige locaties, eventueel toevoegen woon-werkgebieden
- Landschappelijke inpassing: kijken naar omgeving en context

Hoe behouden/versterken we de kwaliteit van de (winkel)centra in de gemeente?

- Leegstand tegengaan: proberen te clusteren van winkels die nu buiten het centrum zitten
 - Behoeft zeker in Renkum actie
- Horeca als voorziening die mensen langer in het centrum houdt van belang
- Oppassen voor onttrekking van de randen van het centrum: zijn wel de toegangspoort naar het centrum toe
- Ruimte bieden voor creativiteit: kunstenaars, start-ups etc.

Hoe zorgen we voor een gunstig vestigingsklimaat voor (nieuwe) bedrijven, zoals start-ups in de gemeente?

- Weinig ruimte door beperkt aantal bedrijventerreinen
- Verbeteren bereikbaarheid
- Relatie leggen met omgeving: daar vaak grote locaties, spin-off effecten landen wel in Renkum

3 Groen & Duurzaamheid

Hoe ziet u een groene en duurzame gemeente voor zich? Hoe moet dit worden gerealiseerd?

- Energie: in wijken gaat het steeds beter, richtlijnen voor wat er wel/niet kan buiten de dorpen is van belang
 - Wel zuinig zijn op natuur/groen: grootschalige zonne- of windenergie past daar moeilijk in, er is weinig ruimte. Initiatieven aanpassen op landschap, omgeving en passende schaal
 - Zonnepanelen op dak meer stimuleren, gemeentehuis als voorbeeldproject
 - Coördinerende rol van gemeente als subsidieverdeler, zorgen voor heldere en gedragen belangenafweging
- Energiezuinig wonen als speerpunt in beleid
- Bewust zijn van de waarde van de groene omgeving, zorgen dat groen behouden wordt.
- Bewustwording zorgt ook voor verbinding, samen zorgen voor de omgeving
 - Belang van groene publieke ruimte, plek voor ontmoeting. Groenstroken in woonwijken, maar ook elders. Kan onderhouden worden door buurtbewoners, gezamenlijke verantwoordelijkheid zorgt voor cohesie, samenwerking met gemeente ('park adopteren'). Vrijwilligers coördineren en samenbrengen, rol voor gemeente
- Bewoners betrekken bij beslissingen: serieuze inspraak vanaf vroeg stadium
- Sustainable Development Goals als raamwerk gebruiken voor integrale benadering
- Donut economie model gebruiken, zorgen dat bedrijven hun verantwoordelijkheid nemen om duurzamer te worden

Welke maatregelen zijn nodig om de gemeente Renkum voor te bereiden op klimaatverandering?

- Verdroging voorkomen/tegengaan: afkoppelen regenwater stimuleren
 - Vergroenen/ontsteden van tuinen etc. stimuleren
 - Zuinig omgaan met water, promotie door gemeente + eisen stellen bij nieuwbouw
 - Ook bij bedrijven waterbesparing aandragen en monitoren
- In Omgevingsvisie ook nadenken over de bodem en het gebruik daarvan

Wat kunnen inwoners, ondernemers en organisaties doen om de omgeving meer klimaatbestendig te maken?

- Groene daken en wanden plaatsen
- Energieopwekking (zie vraag 1)

Hoe houden we de groenvoorzieningen van de gemeente op peil?

- Versnippering voorkomen door ontwikkelingen te beperken en te coördineren
- Recreatiedruk verdelen en de kwetsbaarste plekken afschermen
- Beken herstellen, zowel uit cultuurhistorisch als natuur/ecologisch oogpunt

Hoe ziet u duurzame en lokale voedselproductie in de gemeente voor u?

- Lokale ketens en consumptie van meerwaarde voor duurzaamheid
 - Lokale voeding toegankelijk maken door op meer plaatsen te verkopen en meer aandacht te geven: op de markt + invulling leegstaande panden centra
 - Kleinschaligheid van belang, ruimte bieden voor initiatieven als herenboeren
- Inzichtelijk maken wat er geproduceerd wordt en wat er mogelijk is, bewustwording stimuleert bewoners
- Grenzen tussen landbouw en natuurbeheer verminderen, dichterbij elkaar brengen
- Agrarische gebieden deel van erfgoed, bewustwording van belang

Wat is er nodig om duurzaam vervoer te stimuleren?

- Verbeteren fietsinfrastructuur en laadinfrastructuur
- Fiets als uitgangspunt in visie, zeker in centra
- Auto ontmoedigen door herinrichting, eventueel betaald parkeren en snelheidsverlaging, autoluw maken centra
 - Moet niet ten koste gaan van de algehele bereikbaarheid
- Stimuleren OV en deelvervoer introduceren

Op welke manier kan verspilling van bijvoorbeeld voedsel en grondstoffen tegen gegaan worden?

- Circulariteit aanmoedigen, zelf beginnen op Veentjesbrug (gemeentewerf), bijvoorbeeld tweedehands bouwmaterialen
- Water vasthouden en gebruiken voor tuin etc. (zie eerdere vraag)